

UPA 2014/45.1

9. april 2014

Ane Hansen

Nunalerinerup iluani imminut pilersorneq siuarsarneqarsinnaaqullugu 2015-imut aningaasanut inatsisissami 5 mio. kr.-inik immikkoortitsinissamik Naalakkersuisut sulissuteqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Imminut pilersorneq suliffissaqartitsisoq annertusarusupparput avataaniillu inuussutissat eqqussukkagut unammillerlugit tassa Inuit Ataqatigiit anguniagaasa ilaat pingaarutilik. Ingammillu piffissami kingullermi nunatsinni suliffissaaleqinerup annertusigaluttuinnarnerani suliffiit sapingisagut sulisussaqaqartitigullu atorfissaqaqteqaagut.

Qujavugullu Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede piffissaq eqqortoq nalaarlugu suliffissaqartitsinerup annertusaatigisinnaasaanik siunnersuuteqarmat. Tupinnaqaarli siunnersuut taamak tigussaatisoq Naalakkersuisut akissutaanni aallaqqaataani tapersorsoriarlugu naggataatigut itigartinneqassasoq kaammattuutigineqarmat. Ileqqoq taanna innuttaasut pisariaqartitsivissut eqqarsaatigalugit assut nukillalaarnarpoq tassa parteerqatiginngikkaanni siunnersuut qanorluunnit pitsaatigigaluapat pisariaqartinneqartigigaluarpallu itigartinneqarnissaat Naalackaersuisunit inassutigineqartarmat. Periuseq taanna innuttaasut pisariaqartitsivissut isigalugit qimanneqartariaqarpoq suleqatiginnikkusussuserlu inuttaasut pisariaqartitaat eqqunneqartariaqarluni.

Ippasssaq suliassaqaqartitsinermi immikkut aningaasaliissutiginiarneqartut 174,2 mio.-nit eqqartorneqarput annerusumik sanaartorneq aalisarnermillu immikkut iliuuseqarnissaq siunertarineqarluni. Taakkunannga 5 mio.-kr-ninnguit kujataani suliffissaaleqiffioqisumi suliassanik nunaqavissut sapingisaannik inerisagassanut aningaasaliissutigineqartuuppata aningaasaliineq kujataani suliffissaaleqisunut aalisarnermik sanaartornermillu suliaqangitsunut isumaqartorujussuussaq.

Savaateqarfiit nunalerinermillu suliaqartut suleruloreeraluarlutik nerisaqarnitsinnullu isumalerujussuarmik pilersueqataagaluarlutik ima akinik pitsaatigisunik pissarsineq ajorput nutaaliornissaminnut ingerlaannartumik akissaqalersarlutik.

Tunisassianik inerisaaneq ingammillu nunamik naatitsivissanik inerisaaneq suliassaavoq annertoq, tamannalu kivitseqataaffigisinnaavarput Aqqaluaq B. Egedep siunnersuuta akuerineqarpat.

Nunatta avataaniit inuussutissat eqqussukkagut nammineq suliatsinnik unammillerusuppagut siunertamilu tassani nunalerinerup iluani imminut pilersorneq inerisassallugu pingaaruteqartorujussuuvoq. Naatitat nioqqutissiallu immunnit pisut ullumikkut nunatta avataaniit annertoorsuangerlugit eqqussorpagut. Suliassaqaqfik taanna suliffissaaleqisut immikkut qaffasissumik ilinniaqqaanngikkaluarlutik ingerlassinnaavaat, tassanilu suliffissaaleqisut amerlanerpaat ilinniagaqangitsuummata ikilisarnissaannut periarfissaq pitsassuuvoq.

Imminut pilersorneq inerisagassaavoq taamaammallu imminut pilersornerup annertusarnissaanik siunniussaqaaraanni aningaasaleneqarnissaq avaqqunneqarsinnaangilaq. Ukulu 5 mio.-kr.-nit aallarniutaasinnaapput kinguneqarluartut.

Naalakkerusisooqatiginnitta nalaani Nunalerineq pillugu Ataatsimiisitaliarsuaq pilersinneqarpoq imminut pilersornitta aqqissuussamik inerisarnissaa ilaatigut pingarnertut suliassaralugu, ataatsimiititaliarsuullu saqqummiussassai qilanaarluta utaqqivagut, isumaqarpugullu siunnersuut una inassuteqaataajumaartussat naammassinissaannut ilapittuutaaluarsinnaasoq.

Taamatut oqaaseqarluta Aqqaluaq B. Egedep Inuit Ataqtigiinnersup siunnersuutaa ilalerlugu Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu ataatsimiititaliamut aappasaanerreqanginnermini suliarineqaqqinnissaa inassutigaarput.